

Kvartalsrapportering for Lynetteholm

2. kvartal 2023

BY&HAVN

1 Indledning

Folketinget vedtog den 2. juni 2021 anlægsloven om Lynetteholm. Den bemyndiger By & Havn I/S til at anlægge Lynetteholm ved at opfylde et areal i Københavns Havn, etablere den østlige del af Lynetteholm som et kystlandskab og anlægge et modtageanlæg til nyttiggørelse af ren og ikke rensningsegnet forurenet jord. Derudover bemyndiges By & Havn I/S til at anlægge en adgangsvej fra Prøvestenen til modtageanlægget på Refshaleøen og foretage uddybning af sejlrenden i Kronløbet og syd for Middelgrunden (Svælget).

Anlægsprojektets størrelse taget i betragtning er det besluttet, at der løbende udarbejdes rapporter for Lynetteholm til bestyrelsen. Formålet er at give bestyrelsen et overblik over opnåede milepæle og gennemførte aktiviteter. Rapporterne tager udgangspunkt i bestyrelsens beslutninger om anlægsprojektet, anlægsloven og de tilhørende miljøvurderinger og implementeringsredegørelsen samt By & Havn I/S' overordnede strategier i det omfang, de er relevante for anlægsprojektet.

Kvartalsrapporteringen godkendes af By & Havn I/S, inden den fremsendes til orientering til Transportministeriets departement og Københavns Kommune. Opklarende og uddybende spørgsmål kan drøftes efterfølgende i de relevante mødefora, herunder ejernes kvartalsmøder med By & Havn I/S.

Den officielle indvielse af Jordmodtageanlæg Lynetteholm den 28-07-2023

2 Sammenfatning

2.1 Økonomi

- Det opdaterede anlægsbudget udgør pr. 30. juni 2023 3,7 mia. kr. (2023-priser).
- Det er forventningen, at der udbetales 2,8 mio. i godtgørelse til erhvervsfiskere.

2.2 Aktivitet/Tid

- Projektets anlægsaktiviteter følger den overordnede tidsplan. Jordmodtagelse i Fase 1 er åbnet 29. juni 2023, og åbning af Fase 2 sker i andet kvartal 2026.
- Fase 2 består af 3 entrepriser. Tilbudsfasen pågår og afsluttes med tilbudsgivning primo august 2023. Der forventes kontraktunderskrivelse primo september og anlægsstart primo oktober 2023. Etableringen af Fase 2 af Lynetteholm forventes afsluttet primo april 2026.

2.3 Miljø/bæredygtighed

- Projektet gennemføres i henhold til anlægsloven indenfor rammerne af de udførte miljøvurderinger, vilkår fastsat i implementeringsredegørelsen og anlægslovens bestemmelser.
- Der gennemføres en række klima- og miljøtiltag i forbindelse med anlæg af Lynetteholm. Både i relation til selve anlægsprocessen (udbud) og driften (jordtransport), men også i forbindelse med en række naturtiltag som havpark, kystlandskab og ålegræs.
- Den sociale bæredygtighed på Lynetteholm-projektet vurderes samlet set at være i en tilfredsstillende udvikling på baggrund af fremdriften på indikatorerne for arbejdsmiljø og sociale klausuler.

2.4 Risiko

- Den opdaterede risikoanalyse viser, at det mest sandsynlige slutforbrug er 3.662 mio. kr.
- Der er 69,4 pct. sandsynlighed for, at den samlede budgetramme på 3.741 mio. kr., inklusive reservepuljen, overholdes.
- Det samlede risikobillede vil blive revideret, når licitationsresultatet for Fase 2 foreligger.
- De største risici vedrører licitationsresultatet for Fase 2 og claims under udførelsen samt retssagen anlagt af Klimabevægelsen.

3 Økonomi

Dette afsnit tager udgangspunkt i anlægsbudgettet pr. 30. juni 2023.

3.1 Anlægsbudget

Fase 1 af Lynetteholm er færdig. De endelige udgifter til Fase 1 forventes at kunne holdes inden for det afsatte budget inkl. reserve.

Tabel 1 nedenfor viser udviklingen i anlægsbudgettet siden det oprindelige budget på 2,5 mia.kr. (2021-priser). Som det fremgår af tabellen, er budgettet samlet set forøget med 19,5 pct., hvoraf den største stigning (17,6 pct.) kan henføres til den budgetforøgelse, som blev godkendt i marts 2022 og som bl.a. vedrørte erfaringer fra udbud af fase 1, bæredygtighedskrav i udbud, lovbestemte ændringer vedr. miljø samt ekspropriation. En forøgelse af midlerne til marinarkæologi med 111 mio.kr. udgør en forøgelse af anlægsbudgettet med 3,5 pct.

Tabel 1: Udvikling i anlægsbudget, (2021-, 2022- og 2023-priser)

	apr- 21	mar- 22	jun- 22	mar- 23	stigning
Samlet anlægsbudget, 2021-priser	2.500	2.938	2.899	2.987	19,5%
Samlet anlægsbudget, 2022-priser	2.897	3.405	3.359	3.461	19,5%
Samlet anlægsbudget, 2023-priser	3.131	3.680	3.631	3.741	19,5%
<i>Forøgelse af anlægsbudget, se indstilling marts 2022</i>		+550			17,6%
<i>Politisk aftale, indbygning af gytje, se indstilling juni 2022</i>			-49		-1,6%
<i>Ekstra midler til marinarkæologi, marts 2023</i>				+111	3,5%

Note: Tabellen viser dels prisudviklingen for 2021, 2022 og 2023, som kan henføres til den generelle prisudvikling inden for bygge og anlægsbranchen og dels udviklingen i anlægsprojektet, som medfører en stigning på 19,5 procent.

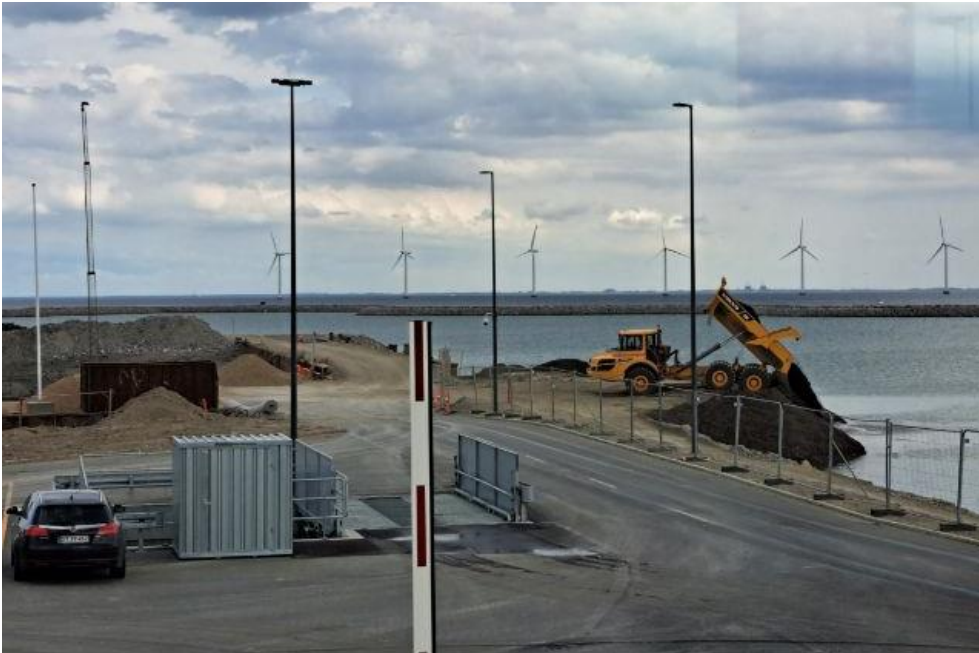
Udviklingen i anlægsbudgettet fra marts 2023 og frem til afslutningen af Fase 1 fremgår af Tabel 2. 36 procent af basisbudgettet er brugt pr. 30. juni 2023.

Tabel 2: Anlægsbudget pr. 30. juni 2023¹, (2023-priser)

	Basisbudget Mar-2023	rev. Budget Jun-2023	Forbrug pr. 30/06/23	Rest	Forbrug %
1. Anlægsomkostninger i alt	2.755	2.780	773	2.007	28%
2. Generelle omkostninger i alt	348	348	271	78	78%
3. Øvrige omkostninger i alt	379	379	178	201	47%
4. Refusioner & Indtægter i alt	(130)	(130)	-	(130)	0%
Basisbudget	3.352	3.377	1.222	2.155	36%
Totalreserve	389	364	25	364	6%
Samlet Anlægsbudget (Totalbevilling)	3.741	3.741			

Det bemærkes, at ejerne har forudsat, at Lynetteholm P/S indtil videre skal bidrage til finansieringen af Nordhavnstunnelen (ca. 1 mia. kr.). Det har ikke været forudsat, at bidraget skal finansieres af jordmodtagelsen på Lynetteholm, men er knyttet til den efterfølgende byudvikling. Beløbet er garanteret af Staten og Københavns Kommune. Der ses derfor bort fra denne post i langtidsbudgettet, men posten indarbejdes dog løbende i regnskabet for Lynetteholm P/S.

¹ Beløbene er eksklusiv bygherreadministration

Tilførsel af overskudsjord til fase 1-bassinet blev opstartet 29. juni 2023.

Status for godtgørelsesaftaler til erhvervsfiskerne i Øresund

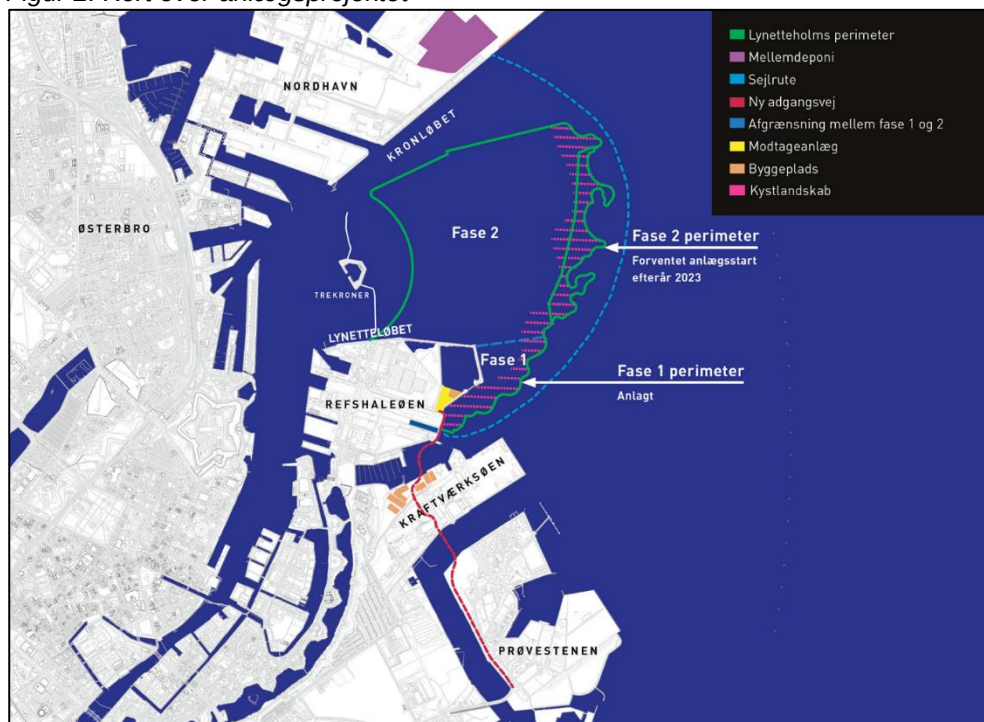
By & Havn er forpligtet til at indlede forhandlinger med evt. berørte erhvervsfiskere i forbindelse med anlægget af Lynetteholm, jf. fiskerilovens § 78, stk. 1, nr. 1-2.

By & Havn udsendte i slutningen af juni 2023 godtgørelsestilbud til 28 erhvervsfiskere med fiskeri i Øresund på samlet ca. 2.8 mio. kr. Erhvervsfiskerne har af By & Havn fået en frist på tre måneder til at acceptere deres tilbud.

4 Aktivitet/tid

By & Havn I/S' anlægsarbejder er opdelt i to faser, der er forskudt i tid:

Figur 2: Kort over anlægsprojektet

Fase 1 omfatter anlæg af de sydlige dæmninger, adgangsvej og jordmodtageanlæg samt uddybning af sejlrende ved Svælget. Startet op i december 2021 og åbnet den 29. juni 2023.

Fase 2 omfatter anlæg af de resterende dæmninger og uddybning af sejlrende i Kronløbet. Forventet opstart i oktober 2023 og ibrugtagning i april 2026.

4.1 Overordnet tidsplan

Figur 3: Tidsplan for anlægsarbejder:

År	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028+
1. FASE anlæg (sydlige dæmninger, adgangsvej og jordmodtageanlæg)								
Arkæologi og forundersøgelser								
Anlæg E1, afgravning af havbunds sediment								
Anlæg E1, sydlige dæmninger								
Klapning af havbunds materiale fra E1, vinterhalvår								
Anlæg E5, adgangsvej og jordmodtageanlæg								
Anlæg E6, administrationsbygning								
Drift og jordmodtagelse – indbygning af havbunds sediment fra fase 2 perimeter								
Drift og jordmodtagelse – lastbiltransport via ny adgangsvej, <u>prøvnings</u> fra Nordhavn								
2. FASE (østlig, nordlig, vestlig dæmninger, kystlandskab)								
Arkæologi og forundersøgelser								
Udbud af entrepriser								
Afgravning af havbunds sediment								
Udførelse af anlægsarbejder								
Drift og jordmodtagelse - fra mellemdepoter, herunder <u>prøvnings</u> fra Nordhavn								
Drift og jordmodtagelse - lastbiltransport via ny adgangsvej								

► = Milepæl

→ = Indbyrdes afhængighed

Etableringen af Fase 1 af Lynetteholm er nu afsluttet. Jordmodtagelsen er åbnet fra 29. juni 2023. Udbud af fase 2 er igangsat i april 2023 med henblik på opstart af anlægsarbejdet i oktober 2023.

4.2 Hovedaktiviteter

Figur 4: Hovedaktiviteter og status

Anlæg	Beskrivelse	Status
Dæmningsperimeteren rundt om Fase 1	Den to kilometer lange stendæmning rundt om fase 1 er færdig. Sydlig arbejdskaj er anlagt og i brug. Indenfor perimeteren anlægges hen over sommeren 2023 en dæmning til adskillelse af tilført overskudsjord og havbundssediment indbragt fra anlæg af fase 2 perimeteren. Dæmningen opbygges ved nyttiggørelse af overskudsjord, som sejles fra mellemdepot i Nordhavn.	
Adgangsvej	Afsluttet.	
Jordmodtageanlæg	Afsluttet.	
Uddybning af sejlrende ved Svælget	En forlagt sejlrende med reduceret vanddybde er ibrugtaget. Uddybningen af selve sejlrenden afventer, at marinar-kæologisk undersøgelse og flytning af to skibsvrag er afsluttet.	
Marinarkæologi	Arkæologiske forundersøgelser af 2.144 udpegede positioner er afsluttet. Supplerende forundersøgelser af tre områderudestår. Vraget af et skib fra slut 1700-tallet, der sejlede med mursten, er bjærget, mens bjærgning af et skibsvrag (en kogge fra middelalderen) forventes afsluttet i august. Udgravning og dokumentation forventes afsluttet frem til foråret 2024.	
Udbud af dæmningsperimeter for Fase 2	Udbud af dæmningsperimeteren for fase 2 pågår med tilbudsfrist i august 2023. Projektændringer, fastlagt i politisk aftale af 31. maj 2022, er indarbejdet i udbud. Miljøvurdering af ændringerne i regi af Trafikstyrelsen er afsluttet i juni 2023.	
Dæmningsperimeteren rundt om Fase 2	Anlæg af godt fem km stendæmning rundt om fase 2 og knap to km midlertidig dæmning til det kommende kystlandskab forventes igangsat primo oktober 2023. Samtidig udføres mindre arbejder ved Kronløbet / Levantkaj.	
Klapning	Afsluttet.	

- Aktivitet følger tidsplan
- Risiko for, at aktivitet ikke kan følge tidsplan
- Overvejende risiko for, at tidsplan ikke kan overholdes

4.3 Status for udbud af fase 2

Fase 2 består af 3 entrepriser, som er udbudt til en forventet samlet anlægssum på ca. 2,0 mia.kr.

- E2 vedr. den nordlige perimeter
- E3 vedr. den østlige perimeter inkl. kystlandskab (undtagen beplantning)
- E4 vedr. den vestlige perimeter

Udbuddet af E2, E3 og E4 giver mulighed for, at en entreprenør kan byde på én eller flere entrepriser. Tilbudsfasen pågår og afsluttes med tilbudsgivning primo august 2023. Der forventes kontraktunderskrivelse primo september og anlægsstart primo oktober 2023. Etableringen af Fase 2 af Lynetteholm forventes afsluttet primo april 2026.

Bæredygtighed indgår i udbuddet med en vægtning på 15 pct. og indebærer bl.a., at der gives flest point til den entreprenør, som kan anlægge med den laveste CO2-belastning. Arbejdsklausuler og sociale klausuler indgår ligeledes. Projektændringerne fastlagt i politisk aftale af 31. maj 2022 er indarbejdet i udbuddet.

4.4 Projektændringer

4.4.1 Indbygning af havbundssediment og ændring af perimeter

Der blev den 31. maj 2022 indgået en politisk aftale mellem regeringen (Socialdemokratiet), Venstre, Dansk Folkeparti, Socialistisk Folkeparti, Radikale Venstre, Det Konservative Folkeparti og Liberal Alliance om tilpasning af Lynetteholm og forundersøgelse af stormflodssikring.

Aftalen medfører, at klapning af havbundssediment fra Lynetteholm udgår. Sediment fra Fase 2 indbygges i stedet indenfor Fase 1 perimeterdæmningen. Desuden ændres den nordlige del af perimeteren fra spuns til en mere miljøvenlig stendæmning. Aftalen medfører ikke ændringer af projektets Fase 1.

By & Havn I/S sendte den 12. marts 2023 en supplerende miljøkonsekvensrapport til Trafikstyrelsen. Det er vurderingen, at de planlagte projektændringer ikke øger risikoen for væsentlige påvirkninger, og at der derfor ikke er behov for afværgeforanstaltninger. Det eksisterende overvågningsprogram, som er fastlagt ud fra Implementeringsredegørelsens vilkår, tilpasses således, at det også omfatter projektændringerne. Udledningen fra Fase 1 overvåges således fortsat, men tilpasses den nye opdeling og funktion af bassinerne.

Trafikstyrelsen har godkendt den supplerende miljøkonsekvensrapport den 26. juni 2023. I forlængelse heraf godkendte Københavns Kommune den 27. juni 2023 By & Havns bindende plan for kvælstof- og fosforkompensation.

4.4.2 U1-udløbsledning

Håndtering af U1 er i proces. By og Havn vil i henhold til den politiske forståelse af 1. juni 2021 søge TRM om projektændring.

4.4.3 Håndtering af grønbroget tudse på Lynetteholm

I henhold til Implementeringsredegørelsens afværgeforanstaltning skal padder holdes ude af Lynetteholm. Der ansøges om projektændring, så grønbroget tudse ikke skal holdes ude, men kan få nytte af de nye midlertidige levesteder som Lynetteholm vil tilbyde. Ansøgninger og miljøvurdering er sendt til Trafikstyrelsen og Miljøstyrelsen.

4.4.4 Øvrige projektændringer

By & Havn I/S har den 3. maj 2023 orienteret Trafikstyrelsen om enkelte justeringer i projektet, som er vurderet ikke at ville medføre en væsentlig miljøpåvirkning. Det drejer sig om:

- Indbygning af spildevandsledning i bunden af den østlige del af Fase 2 perimeterdæmningen.

- Midlertidigt mellemoplag af jord til kote + 8 på del af Fase 1 nyttiggørelsesanlægget.
- Konsekvensrettelser til vilkår i implementeringsredegørelsen.

Trafikstyrelsens eventuelle bemærkninger til de pågældende justeringer afventes.

Jordmodtageanlægget i juni 2023

5 Miljø og bæredygtighed

Af anlægsloven fremgår, at projektet om Lynetteholm skal gennemføres i overensstemmelse med de udførte vurderinger af projektets indvirkning på miljøet og Implementeringsredegørelsen. I Implementeringsredegørelsen er der redegjort for, hvorledes hensyn til miljø og natur, som berøres af anlægsprojektet, skal varetages ved afværgeforanstaltninger, overvågning og vilkår, som By & Havn skal overholde. Vilkårene er fastsat af myndighederne. Af Bekendtgørelse om tilsynet med gennemførelse af Lynetteholm fremgår, hvem der er tilsynsmyndighed for et givent vilkår.

5.1. Afværgeforanstaltninger og vilkår i Implementeringsredegørelsen

Figur 5: Afværgeforanstaltninger og vilkår i Implementeringsredegørelsen

Afværgeforanstaltning og overvågning	Overvågningsparameter	Status	Bemærkning
Afsnit 3.6.5, 3.8.6 og 3.16.6	Overvågning af sediment, vandkvalitet, bundvegetation og bundfauna ved Lynetteholm.	Prøver for sæson 2023 er udtaget. Af-rapportering fremsendes til tilsynet i efteråret 2023. Samlet af-rapportering for fase 1 foreligger.	Overvågningen sker årligt i både anlægs- og driftsfase. Teknik- og Miljøforvaltningen i Københavns Kommune er tilsynsmyndighed.
Vilkår	Overvågningsparameter	Status	Bemærkning
Afsnit 5.1	Uddybning af sejlrenden i Kronløbet, optagning af havbundsmateriale under Lynetteholms perimenter og dæmninger.	Graverater og overvågningsprogram for gravesæson 2023/24 (fase 2) fastlægges i sommeren 2023.	Overvågningen sker i anlægsfasen så længe der graves. Trafikstyrelsen er tilsynsmyndighed.
Afsnit 5.2	Udbygning af sejlrenden syd for Middelgrunden (Svælget) udenfor Københavns Havn.	Vilkår er overholdt. Resterende uddybning afventer optagning af skibsvrag.	Kystdirektoratet er tilsynsmyndighed.
Afsnit 5.3	Klapning af havbundsmateriale i Køge Bugt.	Udgået.	
Afsnit 5.3.1	Mængder og klaptidspunkter	Udgået.	
Afsnit 5.3.2	Indberetning ifm. klapning	Udgået.	
Afsnit 5.3.3	Undersøgelser og overvågning af eventuelle effekter af klapning.	Udgået.	
Afsnit 5.3.4	Dybde målinger af sejlrenden.	De afsluttende dybde målinger er indberettet til Miljøstyrelsen.	
Afsnit 5.3.5	Overvågning af målsatte vandområder ifm. klapning	Udgået.	
Afsnit 5.4	Arkæologiske forundersøgelser.	Arkæologiske forundersøgelser af 2.144 udpegede positioner er afsluttet. Supplerende forundersøgelser af tre områder udestår. Vraget af et	Håndteres i dialog med Søfartsstyrelsen og Vikingeskibsmuseet. Fund af to skibsvrag i Svælget har forsinket uddybning.

		skib fra sidst i 1700-tallet er bjærget, mens bjærgning af et skibsvrag (en kogge fra middelalderen) forventes afsluttet i august. Udgravning og dokumentation forventes afsluttet frem til foråret 2024	
Afsnit 5.5	Fjernelse af bølgebrydere ved Trekroner Fort.	Udføres i fase 2. Omfang af fjernelse af bølgebryderne er afklaret i dialog med Slots- og Kulturstyrelsen og Søfartsstyrelsen.	
Afsnit 6.1	Håndtering af kvælstof (N) og fosfor (P) fra Lynetteholm i forhold til vandplanlægning.	Bindende kompensationsplan er godkendt af Københavns Kommune den 27. juni 2023.	
Afsnit 7.1	Drift af nyttiggørelsesanlæg.	Godkendelse er modtaget og anlægget er ibrugtagning 29. juni 2023.	Teknik- og Miljøforvaltningen i Københavns Kommune er tilsynsmyndighed.

5.1.1 Tidsplan

Figur 6: Tidsplan for monitoring (uændret siden sidste rapportering):

År	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Monitoring Lynetteholm, anlægsfase						
Bundfauna og lilmåling (baseline, efter hver gravesæson)						
Ålegræs, makroalger og videotranssekter						
Sediment, nærings- og miljøfarlige stoffer						
Vandkemi, under gravearbejde (3 gange pr. sæson)						
Vandkemi, Prøvestenen og ARC (baseline, efter fase 1, efter fase 2)						
Turbiditet, produktionsrate, spild og graveprocedure (skibsbaserede, 3 gange pr. sæson)						
Monitoring klappning (afsluttet marts 2022)						
Videotranssekter, sediment og bundfauna (baseline og efter klappning)						

5.2 Klima- og miljøtiltag i udbud forbindelse med anlæg af Lynetteholm

Bygge- og anlægssektoren er en af de største bidragsydere til CO₂-udledning i Danmark. Selvom bæredygtighed i udbud på anlægsområdet generelt er under udvikling i Danmark, er der endnu ikke megen erfaring med at indarbejde bæredygtighed i udbud. Det er derfor By & Havn I/S' ønske, at der i forbindelse med anlæg af Lynetteholm arbejdes systematisk og målbart med CO₂-kvantificering og reduktion af CO₂-aftrykket fra Lynetteholm-projektet.

By & Havn I/S har på baggrund af erfaringerne med Entreprise 1 og 5 stillet forstærkede, kvantitative krav i de kommende udbud.

Der vil konkret være tale om, at de bydende virksomheder skal beregne det forventede CO₂-aftryk fra deres anlægsarbejde med Lynetteholm og under udførslen af anlægsarbejdet løbende overvåge udledningen. De bydende virksomheder vil således bl.a. blive evalueret på deres indsats for at reducere CO₂-aftryk ved at vælge

f.eks. produkter med lavere CO₂-udledning. Endvidere vil bæredygtighed blive vægtet højere end i de hidtidige entrepriser, og der skal udpeges en bæredygtighedskordinator. Endelig vil der skulle betales en bod ved overskridelse af CO₂-udledningen.

5.3 Klima- og miljøtiltag i forbindelse med transport af overskudsjord til Lynetteholm

For at minimere generne og miljøpåvirkningen fra transporten af overskudsjorden er det besluttet at den jord, som pt. er deponeret i Nordhavn, skal prammes til Lynetteholm, idet jorden allerede er kørt til Nordhavn og ligger ud til vandet. Det bemærkes, at det bortset fra transporten af jord fra Nordhavn generelt ikke er rentabelt hverken miljømæssigt eller økonomisk at sejle jord til Lynetteholm. Det er undersøgt i Miljøkonsekvensrapporten og skyldes, at det belaster både miljøet og økonomien, hver gang jorden skal flyttes/håndteres. F.eks. kræver det maskiner (gravemaskiner og dumpere), hver gang jorden flyttes fra en lastbil til en pram og igen fra en pram til en dumper, som skal placere jorden i opfyldet indenfor perimeterdæmningen.

Da hovedparten af overskudsjorden til Lynetteholm vil blive transporteret med lastbil, har By & Havn I/S indgået et partnerskab på tværs af jordtransportbranchen om at bruge Lynetteholm til at kickstarte en bæredygtig omstilling af landets tunge transport. Partnerskabet samler kræfterne om nye emissionsfrie løsninger med udgangspunkt i jordtransporter til Lynetteholm med relevante brancheaktører om at etablere et pilotprojekt for bæredygtig tung transport til Lynetteholm. Der har været afholdt møder med aktørerne i marts 2023, og der er nu konkrete undersøgelser i gang af muligheden for at etablere ladeinfrastruktur ved modtageanlægget og på Lynetteholm.

5.4 Naturtiltag i forbindelse med anlæg af Lynetteholm

Det fremgår af anlægslovens §17, at By & Havn I/S skal:

- etablere den østlige del af Lynetteholm som et kystlandskab
- etablere en havpark
- arbejde for at erstatte fjernede ålegræsarealer med tilplantning af ålegræsarealer, der er dobbelt så stort som det fjernede

By & Havn I/S ønsker at skabe de bedste forudsætninger for naturen inden for de givne rammer og har derfor oprettet en følgegruppe, som kan bidrage til at kvalificere udviklingen og etableringen af naturtiltagene. Følgegruppen for Lynetteholms naturtiltag er bredt sammensat af grønne organisationer, herunder andre relevante aktører, inden for natur og miljø. I arbejdet med ålegræs er nedsat en faglig ekspertgruppe, som har til formål at bidrage med naturfaglig ekspertviden og i juni 2023 har afgivet anbefalinger for udplantning af ålegræs. Ekspertgruppen rapporterer til følgegruppen, som blandt andet også vil få en løbende status for det miljøovervågningsarbejde, der er sat i gang i forbindelse med anlæg af Lynetteholm.

5.4.1 Kystlandskabet

Københavns Kommune og By & Havn har startet en fælles proces op for etablering af kystlandskabet langs Lynetteholms østlige kant. Udgangspunktet er at bearbejde og kvalificere det projektforslag, der blev udarbejdet ifm. anlægsloven for Lynetteholm, af COWI, Arkitema og TREDJE NATUR. Til at starte med er det ca. 5-6 ha af fase 1 (område B), der kan etableres, med forventet offentlig adgang fra 2029. Forligskredsen for Lynetteholm er blevet orienteret om denne proces.

5.5 CO2-aftryk Lynetteholm og udvikling af Østhavnen

By & Havn har i samarbejde med Kraka fået udarbejdet en analyse, der sammenligner CO2-aftryk ved anlæg af Lynetteholm og udvikling af Østhavnen med alternativ stormflodssikring og byudvikling i forstæderne.

Der er tidligere lavet en tilsvarende analyse i forbindelse med MKV for Lynetteholm og SMV for byudviklingsplanen, men sammenligningen indeholder ikke et fyldestgørende alternativ til Lynetteholm, idet alternativet ikke indeholdt stormflodssikring (et dige) og etablering af infrastruktur i forstæderne.

Kraka analysen viser, at anlæg af Lynetteholm har større CO2-aftryk end et dige, men til gengæld vil jordtransport til Lynetteholm have mindre CO2 aftryk, end hvis det skulle deponeres andre steder i landet. Samlet set er det derfor bedre CO2-mæssigt at anlægge Lynetteholm. Analysen viser desuden, at byudvikling på Lynetteholm har et mindre CO2 aftryk end byudvikling i forstæderne, men at etablering af kollektiv infrastruktur (Metro), og veje (Østlig Ringvej) har større CO2 aftryk, end hvis man byudviklede i forstæderne.

Samlet set forventes Lynetteholm projektet inklusive byudvikling af have en merudledning på 115.135 tons sammenlignet med alternativet, primært pga. det CO2 aftrykket fra de store infrastrukturanlæg. Det er dog en væsentlig mindre forskel end den tidligere SMV for byudviklingsplanen.

6 Arbejdsmiljø, sikkerhed og -klausuler

6.1 Organisering af arbejdsmiljøarbejdet

Under projekteringen af projekterne har COWI bl.a. udarbejdet en plan for sikkerhed og sundhed (PSS), der beskriver kravene til arbejdsmiljøet under udførelsen. Under udførelsen sikrer COWI's arbejdsmiljøkoordinator sig, at entreprenørerne og deres underentreprenører overholder deres forpligtelser i PSS'en og arbejdsmiljølovgivningen.

Under udførelsen gennemfører arbejdsmiljøkoordinatoren blandt andet sikkerhedsrundringer og sikkerhedsmøder med entreprenøren og relevante underentreprenører. På byggemøderne, som afholdes hver 14. dag, orienteres byggelederne fra By & Havn I/S /COWI om arbejdsmiljøet. Derudover indberetter arbejdsmiljøkoordinatoren hændelser og referater i en fælles database, som HR-afdelingen har adgang til. Dette svarer til almindelig procedure ved større byggeprojekter.

6.2 Statistik over hændelser siden april 2022

E1 (Fase 1 perimeter)

Firma	Uønsket hændelse	Nærved-hændelser	Ulykke < 1 dags fravær	Ulykke > 1 dags fravær
Aarsleff	0	16	6	7

E5 (Modtageanlæg og adgangsvej)

Firma	Uønsket hændelse	Nærved-hændelser	Ulykke < 1 dags fravær	Ulykke > 1 dags fravær
Munck	0	2	1	0

Den ene af de 7 ulykker på E1 med mere end en dags fravær skete i marts 2023 og var af mere alvorlig karakter. Arbejdstilsynet har talt med entreprenøren og uddelt et strakspåbud. Entreprenøren har levet op til påbuddet.

Det bemærkes, at de 16 nærved-hændelser på E1 også omfatter lystsejlere, der ikke respekterer afmærkningen af arbejdspladsen.

Hændelserne er registreret i sikkerhedsprotokollen i den fælles database.

6.3 Kontrol af klausuler, dvs. løn- og ansættelsesvilkår mv.

By & Havn I/S udfører kontroller af klausuler vedrørende løn- og ansættelsesvilkår for Lynetteholms entrepriser. Kontrollerne vedrørende Lynetteholm er udført i primo 2023, og det blev konkluderet, at entreprenørerne overholder By & Havn I/S' arbejdsklausul.

By & Havn I/S har derudover dialog med de faglige organisationer i forbindelse med anlægget af Lynetteholm.

7. Risiko

7.1 Risikoanalyse

Den opdaterede risikoanalyse viser, at det mest sandsynlige slutforbrug er 3.662 mio. kr. Der er 69.4 pct. sandsynlighed for, at den samlede budgetramme på 3.741 mio. kr., inklusive reservepuljen, overholdes.

Det samlede risikobillede vil blive revideret, når licitationsresultatet for Fase 2 foreligger.

De største risici vedrører licitationsresultatet for Fase 2 og claims under udførelsen samt retssagen anlagt af Klimabevægelsen

7.2 Retssag anlagt af Klimabevægelsen vedr. lovligheden af Lynetteholm

Landsretten har bestemt, at Klimabevægelsens anmodning om, at byggeriet af Lynetteholms Fase 2 skal tillægges opsættende virkning, skal behandles i retten under en fem dages mundtlig formalitetsprocedure den 22., 27. og 28. november samt 5. og 6. december 2023. Proceduren er overordnet afgrænset til to forhold:

- a) Retlige/juridiske spørgsmål om anlægsloven er i overensstemmelse med bestemmelserne i miljøvurderingslovens, VVM-direktivets og Espoo-konventionens bestemmelser om international høring (af Østersølandene).
- b) Faktiske/tekniske spørgsmål om Lynetteholms påvirkning af vandgennemstrømning gennem Øresund.

Transportministeriet og By & Havn har koordineret, at ministeriet i deres proces-skrifter fokuserer på pkt. a) og By & Havn på pkt. b). Begge parter nedlægger påstand om, at opsættende virkning ikke skal tages til følge.

Landsretten har endnu ikke fastsat en dato for behandling af "hovedsagen", som er spørgsmålet om, hvorvidt anlægsloven er retsstridig i henhold EU-retslige høringsregler.

8. Øvrige informationer

8.1 Borgerdialog og Kommunikation

By & Havn I/S ønsker at være åben og inddragende i mødet med borgerne gennem dialog med både beboere, foreninger og øvrige interessenter.

Følgegrupper: Siden 2019 har By & Havn I/S løbende inviteret sejlere, naboer og organisationer til følgegruppemøde om anlæg af Lynetteholm. Seneste møde blev afviklet den 11. maj 2023 og næste møde er planlagt til den 13. september 2023. På dette møde vil der være særlig fokus på nye sejladsforhold omkring Kronløbet i forbindelse med opstart af Lynetteholms fase 2. Som beskrevet under afsnit 5.4, Naturtiltag i forbindelse med anlæg af Lynetteholm, har By & Havn I/S oprettet en ny følgegruppe for Lynetteholms naturtiltag. Seneste møde i gruppen fandt sted den 17. august 2023, hvor der var særlig fokus på By & Havns opgave med ålegræs i relation til Lynetteholm.

Borgersamlingen om Lynetteholm: Anden fase af borgersamlingen gik i gang i april, og borgersamlingens sidste samling blev afviklet den 14. august 2023. Borgersamlingen afsluttede afstemningen om deres endelige anbefalinger den 22. august. Anbefalingerne overdrages nu til By & Havns bestyrelse og til Københavns Borgerrepræsentation med henblik på at indgå i den videre udvikling af Lynetteholm.

Øvrige borgerdialogtiltag: Siden oktober 2022 har By & Havn I/S også inviteret interesserede københavnere på sejlture om Lynetteholm og afholdt åbne skurvognsmøder for anlægsarbejdets nærmeste naboer og brugere af Margretheholms Havn. Næste skurvognsmøde afvikles ultimo august 2023 og sejlturene ventes genoptaget i efteråret 2023.

Anlægskommunikation: Lynetteholm har sit eget månedlige anlægsnyhedsbrev, som giver en løbende status på anlægsarbejdet. Som en del af anlægsnyhedsbrevene har By & Havn I/S i 2023 lanceret en ny videoportrætserie: Holdet bag Lynetteholm. Serien bringer hver måned et videoportræt af en medarbejder, der arbejder med Lynetteholm. Formålet er at vise de mange dygtige kompetencer frem, der står bag projektet, og samtidig give en større forståelse og kendskab til projektet. Videoportrætterne vises også i den nye særudstilling om Lynetteholm, som By & Havn indviede i den 22. maj 2023.